

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

REMISSYTTRANDE
2025-09-19

Ärendenummer
NV-05894-16

Mark- och miljödomstolen vid
Umeå tingsrätt
mmd@umeadom.se

Yttrande i mål nr M 1012-09 angående tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Rönnskärsverken i Skellefteå kommun; nu fråga om prövotidsredovisning avseende utredningsföreskrift U11, U18, U19 och U20

Med anledning av domstolens underrättelse om yttrande över aktbilaga 897 vill Naturvårdsverket framföra följande.

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig över utredningsföreskriften U19 såvitt avser sedimenten utanför Södra kajen samt utredningsföreskrift U20.

1. Naturvårdsverkets inställning och yrkanden

Nedan anges endast de yrkanden som justeras eller är nya i och med detta yttrande. För inställning och yrkande i övriga delar hänvisas till Naturvårdsverkets yttrande den 29 november 2024.

Ekonomisk säkerhet

Villkorsyrkandet Nv45 är endast ändrat i andra stycket där ”räknas upp” och ”uppräknings” har bytts ut till beräkning, i enlighet med bolagets förslag.

Villkor om ekonomisk säkerhet

Nv45. Bolaget ska ställa säkerhet för kostnader för efterbehandling och andra återställningsåtgärder avseende verksamheten enligt följande.

- a) Omhändertagande av historiskt processavfall 117,3 miljoner kr.
- b) Efterbehandling av lagerplatser (del av partiell återställningsplan) 153,2 miljoner kr.
- c) Avslutning av det djupa bergförvaret, 56 miljoner kr.
- d) Verksamheten vid deponi 16B, 10 miljoner kr.
- e) Efterbehandling genom muddring av delområdet Södra kajen, 23 miljoner kronor.

- f) Skyddspumpning vid lagerplats 27, 22,3 miljoner kronor.
- g) Partiella återställningsåtgärder föreslagna i Nv1, 256 miljoner kr.
- h) Åtgärder hänförliga till slutlig avveckling och efterbehandling, 1 567 miljoner kr.

När säkerheterna ska ställas ska beloppet ~~räknas upp~~ *beräknas* med konsumentprisindex (KPI). Januari 2024 ska utgöra basmånad och ~~uppräknings~~ *beräkning* ska ske mot senast gällande konsumentprisindex per den dag säkerheterna ges in till domstolen. En justering av de utställda och gällande säkerheterna ska därefter göras vart femte år. Bolaget får efter tillsynsmyndighetens godkännande justera de ekonomiska säkerheterna med hjälp av andra metoder.

Ovanstående säkerheter ska ha getts in till domstolen inom fyra månader från det att lagakraftvunnet avgörande avseende utredningsföreskrifterna U11 och U18-U20 föreligger.

Den ekonomiska säkerheten avseende punkt a och b ovan ska vara utställd och gälla till och med att deponering av avfallet i djupt bergförvar har skett och lagerplatserna har efterbehandlats, i enlighet med villkor 13 och 18.

Den ekonomiska säkerheten avseende punkt c ska vara utställd och gälla till och med att det djupa bergförvaret har förslutits, i enlighet med gällande tillstånd för verksamheten.

Den ekonomiska säkerheten avseende punkt e-g ska vara utställd och gälla till och med att åtgärderna har utförts.

De ekonomiska säkerheterna avseende punkt d respektive h ska vara utställda och gälla under tid som respektive verksamhet bedrivs.

När giltighetstiden för respektive säkerhet har gått ut ska bolaget vara berättigat att återfå säkerheten från tillsynsmyndigheten.

Bolagets yrkande om förlängd provotid "U21"

Naturvårdsverket motsätter sig inte att det meddelas en utredningsföreskrift som innebär att bolaget ska utreda förutsättningarna för rening av ytterligare dagvatten från industriområdet. Föreskriften bör, liksom både bolaget och länsstyrelsen föreslagit, redovisas till prövningsmyndigheten senast ett år från lagakraftvunnet avgörande.

Naturvårdsverket överlåter till domstolen att utforma utredningsföreskriften.

2. Bemötande av bolagets yttrande

2.1. Bolagets villkorsyrkande om partiell återställning, Södra kajen

Bolaget har föreslagit ett villkor om partiell återställning för området vid Södra kajen.

Bolaget ska [...] åtgärda de förorenade sedimenten i delområdet Södra kajen genom muddring eller utfyllnad (villkorsyrkande 46 b.).

Bolaget anger att utredningarna visar att både muddring och utfyllnad är genomförbart med huvudsakligen likvärdig riskreducering. Båda metoderna är

förenade med vissa svårigheter som kan styra åtgärdsvalet, såsom tillgång till avvattningssytor och slutdeponi för muddring, eller lämpligt material för utfyllnad.

Naturvårdsverket står fast vid vårt tidigare villkorsyrkande om att muddring av förorenat sediment i delområdet Södra kajen ska genomföras (se Nv2). Mot bakgrund av de extremt höga föroreningshalter som uppmätts vid Södra kajen är den i sammanhanget lämpligaste återställandeåtgärden att avlägsna massorna och därmed helt avlägsna risken för framtida spridning, dvs muddring. Enligt bolagets redovisning är muddring även det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet.

2.2. Bolagets yrkande om förlängd provotid "U21"

Bolaget föreslår en ny utredningsföreskrift, U21, som innebär att bolaget ska utreda förutsättningarna för rening av ytterligare dagvatten från industriområdet. Utredningen ska tillsammans med förslag till villkor redovisas till prövningsmyndigheten senast ett år från lagakraftvunnet avgörande.

Det dagvatten som uppkommer är en följd av återställningsåtgärderna i form av täckning. Effektiviteten av åtgärderna påverkas av hur dagvattnet omhändertas och renas. Naturvårdsverket motsätter sig därför inte att domstolen föreskriver en utredningsföreskrift om att bolaget ska utreda förutsättningarna för rening av tillkommande dagvatten. Det är positivt att bolaget föreslår en utredningstid på ett år.

Det är viktigt att utredningen är tillräcklig för att domstolen slutligt ska kunna avgöra hur omhändertagande och rening av tillkommande dagvatten ska ske. Naturvårdsverket noterar att frågan om utsläppskrav för renat dagvatten inte har berörts av bolaget. Naturvårdsverket anser att utredningsföreskriften ska omfatta frågan om utsläppskrav. Bolaget ska därför förtydliga sitt förslag på utredningsföreskrift i den delen.

Att frågan skjuts upp innebär enligt Naturvårdsverkets mening inte att bolaget kan avvakta med att påbörja täckning inom området. Med en successiv täckning bör bolaget kunna ta hand om ytterligare mindre mängder dagvatten genom befintliga reningsverk.

2.3. Övrigt

Bolaget anger att det finns flera svårigheter kopplat till Naturvårdsverkets villkorsförslag Nv1 om partiell återställning (punkt 27).

Utvecklade resonemang och grunden till yrkandet Nv1 framgår av Naturvårdsverkets tidigare yttranden. De partiella återställandeåtgärderna är nödvändiga för att minska den diffusa föroreningsspridningen från utfyllnadsmassorna. Det är ofrånkomligt att partiella återställningsåtgärder i den omfattningen som krävs kommer medföra utmaningar för en verksamhet i drift. För att svara på frågan om att täckningsåtgärder i D3a och D4 skulle bli svåra att genomföra i anslutning till byggnader, hänvisar Naturvårdsverket till vårt förslag på delegation kopplat till Nv1 där tillsynsmyndigheten får bestämma den närmare utformningen på täckningsåtgärder.

Bolaget framför bland annat att Naturvårdsverket har för höga krav på täckning samt en för hög kostnad när det gäller kostnadsposterna för täckning i den ekonomiska säkerheten (punkt 58).

Den täckning som enligt bolagets uppgift nu finns på området i form av hårdgjorda ytor, i t.ex. D4, är otillräcklig när verksamheten läggs ner. Naturvårdsverket bedömer att hårdgjorda ytor i form av asfalt inte är en tillräckligt beständig täckning ur ett återställandeperspektiv. I den slutliga återställningen behöver en *kvalificerad* täckning göras som är mer beständig vilket motsvarar de kostnader som Naturvårdsverket angivit (se avsnitt 3.5.6 i Naturvårdsverkets yttrande den 21 mars 2024 angående detta). Den bedömningen gäller helt oavsett indexuppräknings av en kostnadsangivelse från 2004. Den ekonomiska säkerheten behöver ta höjd för en kvalificerad täckning eftersom det ska vara sannolikt att den ekonomiska säkerheten ska kunna skydda samhället från risken att behöva svara för kostnader för återställandeåtgärder (jfr prop. 2006/07:95 s. 135).

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Elin Andersen.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har de tekniska handläggarna Jonny Riise, Jeanette Häggrot och Johan Näslund deltagit samt miljöjuristerna Danielle Andersson och Tove Eriksson Molin, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Elin Andersen

Tove Eriksson Molin

Kopia till:
Havs- och vattenmyndigheten
Länsstyrelsen i Västerbottens län